

แบบคัดกรองหาหญิงตั้งครรภ์ที่มีความเสี่ยงต่อการคลอดทารกที่มีน้ำหนักแรกเกิดน้อย

สุดชาย อมรกิจบำรุง โรงพยาบาลหนองคาย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาแบบ Retrospective case control เพื่อสร้างแบบคัดกรองหาหญิงตั้งครรภ์ที่มีความเสี่ยงต่อการคลอดทารกที่มีน้ำหนักแรกเกิดน้อย (น้ำหนักแรกเกิด < 2,500 กรัม) และตรวจสอบประสิทธิผลของแบบคัดกรองที่ได้ในการคัดกรองหาหญิงตั้งครรภ์ที่มีความเสี่ยงต่อการคลอดทารกที่มีน้ำหนักแรกเกิดน้อย โดยการทบทวนประวัติการคลอดของหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดในโรงพยาบาลหนองคาย ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2558 ถึงวันที่ 29 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559 จำนวน 180 ราย (เป็นทารกที่มีน้ำหนักแรกเกิด < 2,500 กรัม จำนวน 60 ราย และเป็นทารกที่มีน้ำหนักแรกเกิด \geq 2,500 กรัม จำนวน 120 ราย) โดยการศึกษาปัจจัยต่างๆที่คาดว่าจะมีผลทำให้ทารกมีน้ำหนักแรกเกิดน้อย จำนวน 14 ปัจจัย เพื่อจะนำมาสร้างแบบคัดกรองวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุโลจิสติก(Binary logistic regression analysis) ผลการศึกษา พบว่าปัจจัยที่มีผลทำให้ทารกมีน้ำหนักแรกเกิดน้อย มี 3 ปัจจัย ได้แก่ อายุครรภ์ขณะคลอด < 37 สัปดาห์ ความสูงของยอดมดลูก < 32 ซม. และน้ำหนักก่อนตั้งครรภ์ < 45 กก. ซึ่งสามารถนำไปสร้างเป็นแบบคัดกรองได้หลายแบบ สำหรับแบบคัดกรองหาหญิงตั้งครรภ์ที่มีความเสี่ยงต่อการคลอดทารกที่มีน้ำหนักแรกเกิดน้อยที่มีความเหมาะสมที่สุด ประกอบด้วย 2 ปัจจัย ได้แก่ อายุครรภ์ขณะคลอด < 37 สัปดาห์ และความสูงของยอดมดลูก < 32 ซม. (การคัดกรองได้ผลเป็นบวก หมายถึงอายุครรภ์ขณะคลอด < 37 สัปดาห์ หรือความสูงของยอดมดลูก < 32 ซม.) ซึ่งมีความไว ความจำเพาะ ค่าทำนายผลบวก ค่าทำนายผลลบ และความแม่นยำ เท่ากับร้อยละ 90.0, 63.3, 55.1, 92.7 และ 72.2 ตามลำดับเมื่อนำแบบคัดกรองที่ได้ไปตรวจสอบประสิทธิผลในหญิงตั้งครรภ์ที่คลอดในโรงพยาบาลโพนพิสัยระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2558 ถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558 จำนวน 105 ราย (เป็นทารกที่มีน้ำหนักแรกเกิด < 2,500 กรัม จำนวน 35 ราย และเป็นทารกที่มีน้ำหนักแรกเกิด \geq 2,500 กรัม จำนวน 70 ราย) พบว่ามีความไว ความจำเพาะ ค่าทำนายผลบวก ค่าทำนายผลลบ และความแม่นยำ เท่ากับร้อยละ 82.9, 68.6, 56.9, 88.9 และ 73.3 ตามลำดับ จะเห็นว่าแบบคัดกรองนี้มีประสิทธิภาพสูง โดยมีความไวร้อยละ 82.9 มีค่าการทำนายผลลบสูง โดยถ้าอายุครรภ์ขณะคลอด \geq 37 สัปดาห์ และความสูงของยอดมดลูก \geq 32 ซม. จะมีโอกาสที่ทารกจะมีน้ำหนักแรกเกิด \geq 2,500 กรัมสูงถึงร้อยละ 88.9 ซึ่งปัจจัยเสี่ยงทั้ง 2 ปัจจัยนี้สามารถตรวจพบได้โดยง่าย ดังนั้นจึงควรใช้แบบคัดกรองนี้ในการประเมิน และใช้เป็นแนวทางในการรายงานสูติแพทย์กุมารแพทย์

คำสำคัญ แบบคัดกรอง หญิงตั้งครรภ์ ทารกที่มีน้ำหนักแรกเกิดน้อย